

Hevesy György Országos Kémaverseny

Kerületi forduló 2009. február 11. 8. osztály

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ

1. Töltsd ki a táblázatot!

30 pont

KÍSÉRLET	TAPASZTALAT (válaszonként 1–1 pont)	REAKCIÓEGYENLET (egyenletenként 2–2 pont)	REAKCIÓ TÍPUSA (1–1 pont)	TERMÉK KÉMIAI NEVE (1–1 pont)	TERMÉK KÖZNAPI NEVE (1–1 pont)
Salétromsav oldatba ammónia gázt vezetünk.	feloldódik	$\text{HNO}_3 + \text{NH}_3 \rightarrow \text{NH}_4\text{NO}_3$	sav-bázis	ammónium-nitrát	pétisó
Hidrogén-klorid gázt vízbe vezetünk.	feloldódik / elnyelődik	$\text{HCl} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_3\text{O}^+ + \text{Cl}^-$	sav-bázis	2 termék! (0,5–0,5 pont) oxóniumion kloridion	sósav
Kén-dioxid gázt katalizátor mellett oxigénnel reagáltatunk.	tér fogat csökkenés	$2\text{SO}_2 + \text{O}_2 \rightarrow 2\text{SO}_3$	redoxi	kén-trioxid	
Ammónia gázt és hidrogén-klorid gázt egymásra fújunk.	fehér füst	$\text{NH}_3 + \text{HCl} \rightarrow \text{NH}_4\text{Cl}$	sav-bázis	ammónium-klorid	szalmiáksó
Desztillált vizet levegőn állni hagyunk.	pH-ja 7-ről 5,6-ra csökken	$\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{CO}_3$	egyesülés vagy sav-bázis	szénsav	
Szénsavat és meszes vizet reagáltatunk.	fehér, szilárd anyag keletkezik	$\text{H}_2\text{CO}_3 + \text{Ca}(\text{OH})_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + 2\text{H}_2\text{O}$	sav-bázis	kalcium-karbonát	mészkő vagy márvány

2. a) $210 \text{ kg} \quad 15\%$
 $m_{\text{műtrágya}} \quad 100\%$
 $\underline{m_{\text{műtrágya}} = 1400 \text{ kg}}$ 2 pontb) $M_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 80 \text{ g/mol}$ 4 pont1 mol NH_4NO_3 -ban 2 mol N van

$$\begin{array}{rcl} 80 \text{ g-ban} & & 28 \text{ g} \\ \hline m_{\text{pétisó}} & & 210000 \text{ g} \\ \hline m_{\text{pétisó}} = 600000 \text{ g} & \rightarrow & 600 \text{ kg} \end{array}$$

Tehát 600 kg pétisóra van szükség.

(Ha csak az ammónium- vagy a nitrát-ionban lévő N-nel számol, akkor a 4 pontból csak 2 pont adható.)

3. a) $1000 \text{ cm}^3 \text{ vízben} \quad 700 \text{ dm}^3 \text{ ammónia oldódik}$
 $V_{\text{víz}} \quad 0,5 \text{ dm}^3 \text{ ammónia}$
 $\underline{V_{\text{víz}} = 0,71 \text{ cm}^3}$

2 pont

b) $V_{\text{NH}_3} = 500 \text{ cm}^3$
 $n_{\text{NH}_3} = \frac{0,5 \text{ dm}^3}{24,5 \text{ dm}^3/\text{mol}} = 0,0204 \text{ mol}$

2 pont

$\downarrow M_{\text{NH}_3} = 17 \text{ g/mol}$

$m_{\text{NH}_3} = 0,3469 \text{ g}$

2 pont

$V_{\text{oldat}} = 500 \text{ cm}^3$

$\rho_{\text{oldat}} = 1 \text{ g/cm}^3$

$m_{\text{oldat}} = 500 \text{ g}$

2 pont

$w_{\text{oldat}} = \frac{0,3469 \text{ g}}{500 \text{ g}} = 0,000693 \rightarrow 0,0693 \%-\text{os} \rightarrow 0,07\%$

2 pont

4. $V_{\text{oldat}} = 250 \text{ cm}^3$
 $\rho_{\text{oldat}} = 1,2 \text{ g/cm}^3$
 $w_{30} = 30\% = 0,3$
 $w_{20} = 36/136 = 0,2647 = 26,47\%$

2 pont

$m_{\text{oldat}} = 250 \text{ cm}^3 \cdot 1,2 \text{ g/cm}^3 = 300 \text{ g}$

2 pont

$0,3 = \frac{m_{\text{oa}}}{300} \rightarrow m_{\text{oa}} = 90 \text{ g}$

2 pont

$0,2647 = \frac{90 - m_{\text{só}}}{300 - m_{\text{só}}}$

2 pont

$79,41 - 0,2647m_{\text{só}} = 90 - m_{\text{só}}$

$10,59 = 0,7353m_{\text{só}}$

$14,4 \text{ g} = m_{\text{só}}$

2 pont